

عنوان مقاله:

اثر نسبت‌های مختلف کشت مخلوط جایگزینی زیره سبز (*Cuminum cyminum* L.) و موسیر (*Allium altissimum* Regel) بر خصوصیات زراعی و نسبت برابری زمین

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش‌های زراعی ایران، دوره 18، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

جواد مشکانی - دانشگاه فردوسی مشهد

محمد کافی - دانشگاه فردوسی مشهد

سرور خرم دل - دانشگاه فردوسی مشهد

فاطمه معلم بنهنگی - دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

گیاهان دارویی منبع غنی از ترکیبات فعال زیستی محسوب می‌شوند و می‌توانند در درمان بسیاری از بیماری‌ها به‌عنوان جایگزینی ایمن در مقایسه با داروهای شیمیایی استفاده شوند. بهره‌گیری از کشت مخلوط موجب بهبود کارایی مصرف منابع و بروز اثرات متقابل مفید بین گیاهان همراه می‌گردد. این سیستم کشت همچنین موجب کاهش انتشار بیماری‌های گیاهی از طریق کاهش تعداد گیاهان میزبان حساس می‌شود. این مطالعه با هدف بررسی اثر کشت مخلوط سری‌های جایگزینی زیره سبز و موسیر بر خصوصیات زراعی دو گیاه شامل عملکرد، اجزای عملکرد، شاخص برداشت، میزان تجمع ماده خشک و نسبت برابری زمین انجام شد. این آزمایش در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با سه تکرار در مزرعه تحقیقاتی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد در سال زراعی 94-1393 انجام شد. نسبت‌های کشت مخلوط جایگزینی شامل 20% موسیر + 80% زیره سبز، 40% موسیر + 60% زیره سبز، 50% موسیر + 50% زیره سبز، 60% موسیر + 40% زیره سبز، 80% موسیر + 20% زیره سبز و کشت خالص هر دو گونه بودند. تراکم غده‌های موسیر و بذر زیره سبز در تیمار کشت خالص به‌ترتیب برابر با 10 و 120 بوته در متر مربع در نظر گرفته شد. صفات مورد مطالعه شامل تعداد چتر در بوته، تعداد دانه در چتر، وزن هزار دانه، عملکرد دانه و بیولوژیک زیره سبز و میزان تجمع ماده خشک موسیر و زیره سبز و همچنین قطر پیاز دختری، قطر پیاز مادری، وزن تر پیاز دختری، وزن تر پیاز مادری، عملکرد بیولوژیک و عملکرد تر و خشک پیاز و نسبت برابری زمین بودند. نتایج نشان داد که اثر نسبت‌های کشت مخلوط جایگزینی بر عملکرد و اجزای عملکرد زیره سبز و موسیر معنی‌دار بود ($P \geq 0.05$). با تغییر نسبت کاشت از کشت خالص به سمت کشت مخلوط صفات مورد مطالعه آن بهبود یافت. به طوری که قطر پیاز مادری و تولید پیاز دختری در نسبت‌های کشت مخلوط نسبت به کشت خالص به‌ترتیب 52 و 68 درصد افزایش نشان دادند. بالاترین عملکرد پیاز خشک برای کشت خالص (9/82 گرم در متر مربع) و 20% زیره‌سبز + 80% موسیر (3/85 گرم در متر مربع) مشاهده شد. همچنین بیشترین عملکرد دانه زیره‌سبز از کشت خالص با 115 گرم در متر مربع به‌دست آمد. بیشترین نسبت برابری زمین مربوط به تیمار 50% زیره‌سبز + 50% موسیر (49/1) و کمترین مقدار برای تیمار 80% زیره‌سبز + 20% موسیر (15/1) بود. کشت مخلوط دو گیاه موسیر و زیره سبز اثر معنی‌داری بر عملکرد و اجزای عملکرد و نسبت برابری زمین داشت. بر این اساس، نتایج مؤید افزایش عملکرد، بهبود بهره‌وری و افزایش ثبات تولید دو گونه موسیر و زیره سبز در کشت مخلوط می‌باشد.

کلمات کلیدی:

اثر متقابل، ثبات عملکرد، حفاظت خاک، کارایی مصرف منابع، گیاهان دارویی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1166655>

